Zevende Jaargang, Nummer 9 Verschijnt vierwekelijks 7 September 1935

LABORISTA ESPERANTISTO
ARBEIDER ESPERANTIST

ORGAAN VAN DE FEDERATIE VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Redactie: Middenweg 226, Amsterdam-O. || Secretariaat van de Fed. van Arbeiders-Esperantisten: Postbus W 6, Amsterdam-W.
Administratie: Postbus O. 50, Amsterdam-O. || Postgiro Amsterdam 144698. || In België: Esschenstraat 16, Antwerpen

Abonnementsprijs f 0,75 per jaar. Voor leden gratis. Oplaag 4700 exemplaren.

VAN INTERNATIONALE BIJEENKOMSTEN.

Wij hebben op een andere plaats nog eens in het licht gesteld, hoe esperantisten kongresseren, voor wie het onverschillig is, uit welk land ze komen en die geen vertalingen van node hebben.

Hoe het bij anderen gaat, merkt men niet altijd. Leest men de kongresverslagen, dan zou men denken, dat alles zelfs vlot van stapel liep. Van de taalmoeilijkheden, die aan dergelijke internationale kongressen niet vreemd zijn, wordt meestal geen gewag gemaakt of men maakt zich met een kwinkslag er van af.

Een enkele laat zich er nog wel eens meer over uit, helaas zonder de raad er bij te geven, nu toch eindelijk eens het Esperanto te gaan gebruiken.

Ja, men probeert het met „gebaren-Esperanto", zo deelt heel genoegelijk een redacteur der Arbeiderspers mede, in de verslagen, die hij maakt van de bijeenkomst der SJI in Kopenhagen.

Een grote groep hollanders is bij deense kameraden ondergebracht. De denen kennen geen hollands, de hollanders geen deens. Maar iedereen is „in gesprek", lacht en is vrolijk. Er bestaan geen grenzen, konstateert dus de verslaggever.

Maar als hij een „helaas niet vertaalde" rede hoort van een deensen minister, dan komt de verzuchting, dat men „toch wel iets voor Esperanto zou gaan voelen...."

Had men althans de in Kopenhagen verzamelde jeugd daartoe aangezet. Dan zouden tenminste in de nabije toekomst de bijeenkomsten der arbeidersbeweging een andere aanblik leveren.

Dan zouden ze voor een geweldige rompslomp, als nu nodig blijkt te zijn voor het zo behoorlijk mogelijk functioneren van een internationaal kongres, bespaard blijven. Lezen we niet van het ITF-kongres, dat daarvoor een zeer uitgebreide schriftelijke voorbereiding heeft plaats gevonden in vijf talen, in welke talen ook de officiële mondelinge vertalingen geschieden?

En nog is men het niet beu!

Vertaalt men niet, dan gaat het als in het internationaal kongres voor ongevallengeneeskunde, dat te Brussel plaats vond. Daar waren een 40-tal landen vertegenwoordigd.

Het vertalen liet men ditmaal, gelukkig, zegt Dr. Heijermans, achterwege.

Niet om dat hier enkel maar intellectuelen bijeen waren en *dus* vertalen niet nodig zou zijn. O nee, ook geleerden kennen niet zó veel talen, dat men elkaar verstaat en begrijpt. — Zo was er een japanner, schrijft Dr. H., naast wien ik zat op het officiële diner, gegeven ter ere van de buitenlandse gedelegeerden; met geen mogelijkheid was er kontakt te krijgen, behalve door gebaren. Het enige, dat ik hem aan zijn verstand kon brengen, was, dat hij een stoel moest opschuiven, zodat ik een deense dame, die zich dadelijk verveelde tussen een mexicaan en een spanjaard, die alleen hun eigen taal spraken, een weinig uit haar isolement kon verlossen, want de overbuur, de japanner, grijnsde alleen. — En dat noemt men dan internationaal kongresseren.

Gelukkig zijn er ook andere voorbeelden, getuigend van juist inzicht. De vegetariërs, die hun 9e internationaal kongres hielden in Denemarken en waar negen landen, met 250 deelnemers, tegenwoordig waren, namen het besluit, om in volgende kongressen de redevoeringen alleen in Esperanto te vertalen. Na zulk een besluit is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat de debatten ook in Esperanto zullen gaan plaats vinden, hetgeen de waarde van dergelijke kongressen slechts ten goede zal komen!

Cijfers en feiten.

Om te overdenken.

In het SAT-kongres, dat de vorige maand te Parijs plaats vond, waren 343 deelnemers uit 15 landen aanwezig. Daar waren arbeiders tezamen uit:

België, Denemarken, Duitsland, Engeland, Frankrijk, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Spanje, Tsjecho-Slowakije, Joego-Slavië, Zweden, Zwitserland.

Dat was reeds het 15e internationale kongres.

De vraagstukken die de arbeidersbeweging bezig houden, werden ook daar dikwijls fel besproken, maar...... in één taal!

★

Het neutrale internationale kongres, dat te zelfder tijd te Rome plaats vond, herbergde ongeveer 1500 deelnemers, welke 37 naties vertegenwoordigden.

Dat er in onderwijskringen belangstelling is voor Esperanto, blijkt uit het feit, dat onder de deelnemers 297 onderwijzers en 60 leraren en professoren waren.

En al deze mensen uit zo veel verschillende landen, die elkaar anders ter nauwernood of in het geheel niet kunnen verstaan, gebruikten geen tolken, geen vertalers, spreken met elkaar als landgenoten.

Zij kenden geen taalmuren.

Zij waren daar te zamen gebracht, omdat zij allen één taal spraken, het Esperanto.

Degenen, die thuis bleven, lezen straks de kongresverslagen, waar op de wereld ze ook wonen, allen in de zelfde taal.

En ondanks deze telkenjare terugkerende voorbeelden van ware internationale kongressen, blijft alles wat internationaal georganiseerd is, maar doorsukkelen, *zonder* Esperanto!

En de arbeidersbeweging, die voorop moest gaan.... blijft achter, alsof er geen Esperanto bestond.

VAN OVERAL.

Zweden.

De studiekringen zijn zeer typerend voor de zweedse volksbeweging. Er zijn in Zweden niet minder dan 10.000 studiekringen, tellende 200.000 leden, die zich op de studie van verschillende onderwerpen toeleggen. De grootste studiekring-organisatie is het A.B.F. (het zweedse Instituut voor Arb. ontwikkeling).

Met betrekking tot de talenstudie is het interessant een vergelijking te maken tussen die twee talen, welke het meest worden onderwezen in de organisaties die deel uitmaken van het A.B.F.

Onderstaande tabel geeft het aantal studiekringen, dat zich bezig hield met de studie van esperanto en engels, in de winter 1933-1934.

	Esperanto	Engels
Zweeds Vakverbond	67	64
Soc. Dem. Partij	7	5
Soc. jeugdbew.	88	46
Syndicalisten	6	—
N.O.V.(geheelonthouders)	15	2
I.O.G.T. (idem)	80	89
N.T.O. (idem)	21	26
F.U.F. (kwekers)	—	9
Overige organisaties	351	316
	635	557

Het is een verheugend verschijnsel, dat hierbij Esperanto nu de eerste plaats inneemt, na vroeger achter gebleven te zijn bij het engels.

Hoe groot het aantal deelnemers is, is ons niet bekend. Ziet men het grote aantal kursussen in Esperanto. (635), dan bedraagt het aantal kursisten toch enige duizenden.

Men verlieze hierbij niet uit het oog, dat daarnevens nog studiekringen bestaan van andere organisaties en daarenboven natuurlijk de esperantobeweging zelf kursussen belegt.

—

Ned. Indië.

Ook in Indonesië laten de pioniers der esperantobeweging niets ongedaan om hun aanhang te vergroten, ondanks de moeilijkheden, waarmee men in zo'n groot gebied met zo verschillende bevolking, te kampen heeft.

Reeds sedert lang vond de esp. beweging enige verspreide aanhangers in dat grote rijk, maar tot bloei kwam ze niet.

In Makassar (Celebes) heeft men nu vaste voet gekregen, hetgeen we mogen afleiden uit het pas gestichte orgaan „La Sperto", dat een goede indruk maakt, onder leiding van Indonesiërs.

Het verschijnt in 't maleis en esperanto. Vele wetenswaardigheden omtrent Indonesië worden daarin beschreven. O. a. putten wij hieruit, dat op Celebes 20 talen bestaan en het aantal dialekten op 200 te stellen is.

Makassar is een havenplaats, waar veel vreemdelingen en zeelieden komen, die zich dikwijls niet verstaanbaar kunnen maken. Dit was anders toen daar verleden jaar japanners kwamen, waarbij zich esperantisten bevonden, die met de leden der esp. groep ter plaatse wel verkeer konden hebben. Hetgeen niet naliet indruk te maken.

Dat het optimisme dezer indonesische pioniers groot is, blijkt bij het einde ener beschouwing over zeden en gewoonten der Nieuw-Guineaers. Behoren deze al tot de „onbeschaafde" volken, ook dat verandert. Reeds is het esperanto daar doorgedrongen.

—

Bij de jaarbeurzen.

De jaarbeursen van Budapest en Marseille gaven ook dit jaar weer prospekti en reklame in esp. uit.

—

Engeland.

Esperanto bij het onderwijs.

Volgens de jongste gegevens van Mei 1935 wordt Esperanto op 27 scholen in Engeland onderwezen. Geen rapporten werden ontvangen uit Ierland en Schotland.

Van deze 27 zijn 20 volksscholen met in totaal 687 leerlingen.

De andere 7 zijn middelbare scholen, in totaal 217 leerlingen.

—

Brazilië.

Elke Woensdag worden de nieuwsberichten, die voor het buitenland bestemd zijn, in het Esperanto uitgezonden.

—

Korea.

Het koreaanse blad Samcoli bevat nu een esperantorubriek.

—

Oostenrijk.

De directie der oostenrijkse posterijen geeft, in navolging van Brazilië, Danzig, Hongarije, Liechtenstein en Rusland, prentbriefkaarten uit met esperantotekst .

—

Esperanto onder de zeelieden.

Voor enige tijd werd te Zweden opgericht de Zeelieden Esperanto Bond (Marista Ligo Esperantista). Deze stelt zich ten doel de verbreiding van Esperanto onder de zeelieden. Daartoe wordt gepoogd om in alle havenplaatsen ter wereld, groot en klein, vertegenwoordigers te vinden. Reeds telt men 128 leden in verscheidene landen.

Hier bevinden zich de esperantisten op een terrein, waar voor hen inderdaad nog veel te doen is.

Vegetariërs en Esperanto.

Het 9de Kongres van de Internationale Vegetariërs Unie, dat van 28 Juli tot 2 Augustus plaats vond te Daugaard in Jutland, nam een voorstel aan, om op volgende kongressen de redevoeringen alleen te vertalen in Esperanto.

URĜA.

La urbestraro de unu el la ĉefaj urboj de la ĉirkaŭo de Parizo (Saint-Denis), interesiĝas pri la valoro de Esperanto tra la mondo kaj komisiis al la konservatoro de sia respektiva urba biblioteko, la ŝarĝon por kolekti ĉiuspecan materialon necesa por la kreo de *permanenta* (konstanta) esp. sekcio en kiu oni povos konsulti la progreson de nia lingvo en *ĉiuj* landoj sen distingo de tendencoj, doktrinoj aŭ filozofioj.

La momento estas ege oportuna por bombardi la konservatoron de *ĉiuj* anguloj el la mondo, per ĵurnaloj, revuoj, broŝuroj, afiŝoj, vortaroj, lern- k legolibroj ktp. Eĉ se ili estas verkitaj nacilingve, tiom pli bone; sufiĉas ke ili temu pri esp.

Se vi deziras korespondi, aldonu (D.K.) al via nomo kaj adreso ĉe via donaco. Ne gravas ĉu via materialo estas malnova aŭ eluzita. Kiom eble, *reproduktu* ĉi tiun alvokon eĉ *nacilingven,* ĉar temas pri serioza afero. Ni forĝu tiel, ke ĉiuj urboj sekvu la ekzemplon de *Saint-Denis*.

Sendu la tuton laŭ la jena adreso:

Monsieur le Conservateur des Musée Bibliothèques et Archives de la Ville de Saint-Denis „Section-Esperantiste" 4, Place de la Légion d'Honneur à Saint Denis, via Paris, Francio.

Uit LE.

Het maandblad Bevrijding nam in z'n geheel het artikel van kdo Lanti, Ik ben blij, dat ik esperantist ben, uit L E over.

Wie wil korresponderen

met portugese kameraden, schrijve aan:
La kurso de Grupo Dramatico os Combatentes,
Rua da Possolo n: 9,
Lissbon, Portugalio.

In de Groene maand

wordt geen brief of briefkaart verzonden zonder propaganda voor Esperanto.

Plak er op z'n minst een esperantosterretje op.

Deze kosten maar f 0.20 per honderd en f 1.50 per duizend.

Libro Servo FLE,
Postbus O 50, Amsterdam (Oost).

Nu de winter komt

zet ge de esperanto-studie voort. Vraagt de gratis katalogus van onze Libro Servo FLE, Postbus O 50, Amsterdam (O.).

ONZE TAALRUBRIEKEN.

DE VOORZETSELS VI.

DOOR MIDDEL VAN.

Als *met* de betekenis heeft van door middel van, dan vertaalt men *per*. Maar als men werkelijk door middel van zegt, dan heeft de uitdrukking wat meer kracht, nadruk, wat we dan ook in Esperanto overbrengen, door in dat geval met *pere de* te vertalen. En als dat middel dan een persoon is, gebruikt men als regel steeds *pere de*. Men zegt dan ook wel: door bemiddeling van.
Voorbeeld: Mi eksciis la novaĵon pere de kdo Z.
Enkele afleidingen: Peri = bemiddelen, pera = bemiddelend, peranto = middelaar, perado = bemiddeling, perilo = middel, senpere = onmiddellijk, rechtstreeks.

—

GEDURENDE, TIJDENS.

Meerdere nederlandse voorzetsels zijn deelwoorden geweest, als gedurende hangende, niettegenstaande, betreffende. Maar opmerkelijk is het, dat zo'n oorspronkelijk deelwoord niet tot onderwerp had het eigenlijke onderwerp zelf van de zin, zoals dat b.v. regel is in Esperanto — en behoudens enkele uitzonderingen ook in het nederlands — maar dat het onderwerp van dit deelwoord tot de bepaling behoorde. Zo betekent b.v.: Ik las gedurende de reis: Ik las, terwijl de reis duurde. Wij gingen uit niettegenstaande de regen: Wij gingen uit, wijl de regen ons niet tegenstond (= tegenhield). Interessant is het op te merken, hoe zo'n deelwoord ten slotte tot voorzetsel vergroeid is.
Gedurende is in Esperanto zonder uitzondering altijd *dum*. Wel kunnen we aan de zin wat meer nadruk geven, door te vertalen met *en la daŭro de*. Merk vooral het verschil op tussen *dum* en *en*: *Dum* is tijdens het ganse tijdsverloop van; en *en* is binnen het tijdsverloop van. B.v.: Op die dag heeft het geregend = Dum tiu tago pluvis (de hele dag). Of: En tiu tago pluvis (een of meerdere keren, maar niet de hele dag).

Enkele voorbeelden:
Tijdens het kongres = Dum la kongreso. Gedurende vele jaren = Dum (of: en la daŭro de) multe da jaroj.
Dum gebruikt men algemeen ook als voegwoord (terwijl), waar ik persoonlijk liever *dum kiam* zou zien, analoog aan *ĝis kiam, tuj kiam, post kiam, nun kiam* enz. B.v.: Smeed het ijzer, terwijl het heet is = Forĝu la feron, dum ĝi estas varmega.
Het bijwoord *dume* is ondertussen, intussen, onderwijl: Li legis; dume ŝi skribis.
Dum komt als voorvoegsel voor in: dumtage (overdag), dumviva (levenslang).
Duma = wat tegelijkertijd plaats vindt: Mi studas; la duma babilado tre ĝenas min.

—

HANGENDE, STAANDE.

Beide woorden betekenen ongeveer hetzelfde als gedurende, maar worden in onze taal slechts in biezondere gevallen gebruikt. De vertaling is dan ook *dum* of — met wat meer klemtoon —: *en la daŭro de*.
Een paar voorbeelden: Hangende het geschil = Dum (en la daŭro de) la disputo. Hangende die kwestie = Dum tiu afero (demando, problemo). Staande de vergadering = Dum la kunveno.
Hangend en staande zijn oorspronkelijk ook deelwoorden geweest, zodat de voorbeelden dus betekenen: terwijl het geschil hangt, terwijl de vergadering staat.

VOOR BEGINNERS.

In de vorige rubriek zagen wij, dat de bepalingen zonder voorzetsel (rektaj komplementoj), in het nederlands „lijdend voorwerp" genoemd, in de 4e naamval staan, d. w. z. dat zij de letter *n* aanemen. Deze regel geldt ook voor een aantal andere bepalingen, zoals de *bepaling van tijd en datum; de bepaling, die de duur ener handeling aangeeft;* de *bepaling van maat, prijs en gewicht* en de *bepaling die aangeeft de plaats, waarheen men zich richt.*
Over deze bepalingen zullen wij niet verder uitweiden. Wie hieromtrent zijn geheugen nog eens wil opfrissen, raadplege „Nia Lernolibro", 7e Les, § 43.

Wij zullen het thans eens hebben over een bepaling, waaraan in NL geen bijzondere aandacht is geschonken, n.l. de *bepaling van gesteldheid.* Wij hebben aan deze soort bepalingen in NL geen bijzondere aandacht besteed, omdat wij van mening waren, dat deze nogal moeilijke materie te veel zou eisen van hen, die een beginkursus volgen.
Een *bepaling van gesteldheid* is een bepaling, die de toestand of hoedanigheid, dus gesteldheid, uitdrukt van een zelfstandigheid.

1e. tijdens de handeling;
2e. volgens de handeling;
3e. tengevolge van de handeling.

Een bepaling van gesteldheid is onafscheidelijk verbonden aan het gezegde en staat als zodanig steeds in de 1e naamval, ook al staat de zelfstandigheid, waarvan het een bepaling is, in de 4e naamval.

B.v.: Gezond verliet hij ons = *Sana* li forlasis nin.

Hier wordt gezegd in welke toestand hij verkeerde, toen hij ons verliet.
Wij kwamen het eerst aan = Ni alvenis *unuaj.*
Wij verkeerden in de omstandigheid de eersten te zijn, die aankwamen.
Voldaan keerden wij van de bespreking terug = *Kontentigitaj* ni revenis de la konferenco.
Tengevolge van de bespreking verkeerden wij in de toestand van voldaanheid.
Jansen werd tot afgevaardigde gekozen = Jansen estis elektata *delegito.*
Door de verkiezing verkreeg Jansen de hoedanigheid van afgevaardigde.
Dit laatste voorbeeld zou men ook aldus kunnen vertalen: Jansen estis elektata *kiel* delegito.

In alle bovengenoemde voorbeelden behoort de bepaling van gesteldheid bij een zelfstandigheid, die in de 1e naamval staat.
Nu enige voorbeelden van een bepaling van gesteldheid, behorende bij een zelfstandigheid in de 4e naamval.

Vele mensen gebruiken hun voedsel veel te heet = Multe da homoj manĝas sian nutraĵon multe tro *varma.*
Hier spreken wij over de toestand, waarin zich het voedsel bevindt tijdens het gebruiken.
Jongens eten peren en appelen gewoonlijk ongeschild = Ordinare la knaboj manĝas pirojn kaj pomojn *nesenŝeligitaj.*
Bij het eten bevinden de peren en appelen zich in een ongeschilde toestand.

Let nu goed op. Bij de laatste voorbeelden gebruikten wij bijvoeglijke naamwoorden, behorende bij zelfstandige naamwoorden, die in de 4e naamval staan.
Als bepaling van gesteldheid krijgen zij echter niet de 4e naamvalsvorm.
Ook de uitdrukkingen, die aangeven hoe men een persoon of zaak noemt, beschouwt of voorstelt, zijn bepalingen van gesteldheid.
B.v.: Ik noem hem mijn besten vriend = Mi nomas lin *mia plej bona amiko.*
Men achtte zijn invloed te groot = Oni taksis lian influon tro granda.
Wij hielden hem voor een vriend, maar hij bleek een spion te zijn = Ni kredis lin *amiko,* sed montriĝis, ke li estis spiono.
Hij deed zich voor als een bescheiden mens = Li ŝajnigis sin *modesta homo.*

Wanneer wij een handeling door een lijdend voorwerp verricht, waarnemen, d. w. z. zien, horen, voelen, enz., drukken wij dit in het nederlands uit door die handeling in de onbepaalde wijs te noemen.
B.v.: Ik hoor de kinderen *babbelen*. Wij zagen de vogel *vliegen*. Wij voelen een frisse wind *waaien*, enz.
Nu mogen wij in zulke zinnen in het Esperanto ook wel de onbepaalde wijs gebruiken, maar mooi is dit allesbehalve. Wij vertalen deze zinnen bij voorkeur alsof er stond: Ik hoor de kinderen *babbelende*. Wij zagen de vogels *vliegende*. Wij voelen een frisse wind *waaiende*.
Wij vertellen in welke gesteldheid de kinderen zich bevonden, toen wij hen hoorden. De vogel, toen wij hem zagen. De wind, toen wij hem voelden. In zulke zinnen is dus sprake van een bepaling van gesteldheid. Wij vertalen ze aldus:

Mi aŭdas la infanojn *babilantaj*. Ni vidis la birdon *fluganta*. Ni sentas freŝan venton *blovanta*.

Wij zullen het hier voorlopig bij laten, hoewel er van de bepaling van gesteldheid nog heel wat te vertellen zou zijn. Plaatsruimte en aard van deze rubriek laten echter niet toe nog verder in bijzonderheden af te dalen.
Wie veel van deze soort bepalingen wil weten, bestudere blz. 61 e. v. van „La Konsilanto", het uitnemende studiewerkje van kdo G. J. Degenkamp.

—

TER VERTALING.
Ik moest dat werk alleen doen. Zenuwachtig vertelde hij ons zijn wederwaardigheden (travivaĵoj). De huishoudelijke (interna) vergadering verkoos hem tot voorzitter. De heer N. werd tot directeur benoemd (benoemen = nomi).

Het zinnebeeld (emblemo) van Esperanto is een groene vijfpuntige ster. Ik schilderde het hek (krado) van mijn tuin groen. Iedere esperantist draagt de groene ster. Eet gij het fruit geschild of ongeschild? Wij hielden hem altijd voor een vriend van onze beweging. Deze man deed zich voor als een beleefd mens, maar het bleek (montriĝis, evidentiĝis), dat hij een brutale vlegel (krudulo) was (vertaal *is*). In de vroege morgen kunnen wij de vogels horen zingen. Donkere wolken voorspelden een naderend onweer. Wij zagen het onweer naderen. Wenst gij de peren rauw (nekuiritaj) of gekookt? Eenzaam en verlaten sleet (pasigi) hij zijn laatste dagen.

—

VERTALING VORIGE OEFENING.
Se estas varme dum kelkaj tagoj (kelkajn tagojn), la homoj plendas pro (pri) la varmeco; se estas malvarme la samaj homoj plendas pro (pri) la malvarmeco. Ni ĉiam vizitas la kunvenojn de nia sekcio. La infanoj ne volis veni, kiam la patrino vokis ilin. Ĉu via amiko vizitis Esperanto-kurson? Jes, li vizitis Esperanto-kurson kaj nun li estas ano (membro) de iu sekcio de la Federacio de Laboristaj Esperantistoj. La anoj (membroj) kantis himnon (kanton) el la nova kantaro. Bonan vesperon, kara amiko, kiel vi fartas? Dankon (mi dankas), mi fartas bone. Ni pagas nian kotizon al la kasisto. Oni frapas (la pordon). Kiu estas tie? Estas mi, via amiko. Estas (ekzistas) ankoraŭ multe da laboristoj, kiuj ne komprenas, ke Esperanto povas esti armilo (batalilo) en la batalo por pli bona socio. Estas danĝere tuŝi la elektran kondukilon. Mi deziras al vi bonan nokton. La organon (gazeton) de nia Federacio ni ricevas ĉiun monaton (ĉiumonate). Niajn infanojn ni amas, por ili ni batalas.

Naciismoj!

Estus utile priparoli, ĉu nederlandaj aŭtoroj kaj tradukantoj uzas pli da naciismoj ol iliaj eksterlandaj kolegoj; ne nur la lingvo profitus el tio, sed ankaŭ ĝiaj anoj, ĉar la konkludo ja estus konsilo, por kiu el ambaŭ specoj de libroj oni prefere elspezu sian monon....
La pritrakton de ĉi tiu temo, kiu interesos multajn el nia legantaro kaŭzis la jena rimarko kun aldonitaj frazoj, kiujn nia redaktoro ricevis.

„Ofte mi aŭdis aserti, ke la nederlandaj esperantistoj, kiam ili verkas originale en Esperanto, aŭ tradukas el alia lingvo en Esperanton, multe pli uzas t.n. naciismojn, ol alilandaj verkistoj aŭ tradukintoj.
Tamen mi ne povas samopinii pri tiu aserto, kaj mi pensas, ke oni troigas tiurilate. Tial mi klopodis kolekti kelkajn ekzemplojn, kiuj ĉi sube sekvas. Mi multe ĝojus, se interesiĝantoj volus diri al mi siajn opiniojn pri tio. En tre konata libro nome, mi trovis jenajn frazojn:

1. Estis kun li tiel same, kiel kun la ministro. — Het was met hem net zo, als met den minister.
2. La tuta ĉielo elrigardis kiel oro. — De gehele hemel zag er uit als goud.
3. Al la plej juna mankis ankoraŭ plenaj kvin jaroj. — Aan de jongste ontbraken nog volle vijf jaren.
4. Tio lasas ion por deziri. — Dat laat iets te wensen over.
5. Li brulis de deziro. — Hij brandde van verlangen.
6. Ŝi estis plena je pensoj. Zij was vol gedachten.
7. La ruĝa ĉapelo staris al ŝi multe pli bone. — De rode hoed stond haar veel beter.

Ĉu ni devas ĉi tiujn tradukaĵojn rigardi kiel nederlandismojn?" F. W.

Tia, kia Sro W. prezentas la demandon, ĝi tamen ne estas sufiĉe matura por esti diskutata.
Por povi diskuti pri iu temo, necesas, ke ĉiu diskutanto konu ĝin kaj — laŭ konata franca esprimo — samopiniu pri la ĉefaĵoj.
Unue: Se oni volas refuti la aserton, ke nederlandaj aŭtoroj uzas pli da naciismoj ol aŭtoroj alinaciaj, kaj ankaŭ male: se oni volas refuti tiun refuton, necesas esti studinta kaj komparinta sufiĉe da verkoj de ambaŭ kategorioj.
La fakto, ke Sro W. *klopodis kolekti kelkajn ekzemplojn* por pruvi, ke oni troigas, montras, ke tiu kondiĉo ekzistas en grado ne sufiĉa por esti bazo de funktedona diskutado. *Nur kelkaj* ekzemploj el *nur unu* verko, eĉ se tiu verko estus la plej konata de la plej konata esperantisto, ja ne povas sufiĉi por kontraŭi la opinion, ke aŭtoroj kaj tradukantoj nederlandaj uzas *pli da* naciismoj ol aliaj! Due: Oni devas samopinii pri la vortoj *naciismo* kaj *nederlandismo*, kies signifojn Sro W. intermiksas. *Naciismo* estas vorto, esprimo, dirmaniero, propra al unu aŭ kelkaj lingvoj, kaj *nederlandismo* estas vorto, esprimo aŭ dirmaniero propra nur al nederlanda lingvo. Do: nederlandismo estas naciismo, sed ne ĉiu naciismo estas nederlandismo. Sekve, se oni konsentus, ke ĉiuj frazoj, kiujn Sro. W. citis, enhavas naciismojn, tiuj naciismoj ne povas esti nederlandismoj, ĉar Dro Zamenhof tradukis ilin el lingvo alia ol la nederlanda!
Per tio, la demando, ĉu ni devas rigardi tiujn tradukaĵojn kiel nederlandismojn, estas respondita.

Tamen mi ne volas fini, ĉar ni tuŝis temon, kiu sendube estas interesa por multaj studemuloj. Tial mi uzas tiun ĉi okazon por pritrakti demandon pli ĝustan: ĉu ni devas rigardi la cititajn tradukaĵojn kiel *naciismojn?*, aŭ alivorte: ĉu tiuj tradukaĵoj estas *esperantaj* t. e. *laŭ internacia stilo formitaj*?

Por respondi tiun demandon ni devas povi distingi stilon nacian de stilo esperanta aŭ internacia. Ni povas lerni tion per atenta legado de verkoj de bonaj eksterlandaj verkistoj kaj tradukantoj, kiaj Zamenhof, Kabe, Privat, Luijken, Baghy, Butler, Engholm, Forge, Lanti k.s. Legante dum kelka tempo nur tiajn librojn, ni senkonscie „absorbas" la stilon, la esprimmanieron de la internacia lingvo. Ĉe tio ne estas necese esplori la konstruon de ĉiu frazo, kaj la uzon de ĉiu vorto; tiu detala studo venu poste. Provizore ni nur lasu la stilon influi nin kaj ĝi efikos al ni same nerimarkate, kiel la altmontara suno al malsanulo, kiu regule kaj persiste elmetas sin al ĝiaj bonfaraj radioj. Tiel ni kutimas al bona stilo esperanta, kvankam ni ankoraŭ ne povos diri, en kio tiu stilo distingiĝas de stilo nacia. Sed se tiam ni prenos en la manoj iun verkon de nesperta aŭtoro aŭ tradukinto, ni konstatas, ke lia stilo flankeniĝas de la vera stilo esperanta: tra lia lingvaĵo vidiĝas lia gepatra lingvo, kiu lin influis dum la verkado aŭ tradukado. Klaran ekzemplon pri tio prezentas al ni jena citaĵo el freŝdata traduko el la nederlanda lingvo:

„....kaj li estis vidinta ankaŭ la katon de mastro Grumblulo, kiam li trovis la timigitan beston en la arbetaro; sed tiu rigardado de Laŭ estis la plej terura.... Se Laŭ tiam estus droninta.... certe, li mem estus kulpa pri tio.... kaj.... ne estus estinte neeble.... Kion li estus farinta tiam?
Kaj, se li, Jaĉjo, ankaŭ estus droninta! Tio je ne estus neebla. Se li estus malleviĝinta en tiun profundan, malbelan akvon, kaj se li estus forglitinta sub la fortikan glacion, kaj se li tiam ne estus povinta trovi la truon por refoje grimpi sur la glacion.... Brrr! Tiam li estus devinta resti en la mallumo; tiam li ne plu estus povinta vidi siajn amikojn; tiam li ne estus povinta spiri.... tiam li estus devinta morti en tiu profunda, nigra akvo.... Brrr!

NIEUWE UITGAVEN.

Ĉu vi deziras korespondi? Wilt U corresponderen? Door Margrethe Noll, Kopenhagen. 12 blz. Enige elementaire raadgevingen met voorbeelden in het Esperanto voor beginners.

Adresaro de Orienthispana Esperantista Federacio. Het adresboek van de Oostspaanse Federatie van Esperantisten. 1934. Bevat naast adressen van de groepen en hun leden, ook het reglement van de Federatie.

Esperanto, jeho vyvoj a vyznam pro ŝkolu národní. Esperanto, zijn ontwikkeling en betekenis voor de openbare school. Geschreven in het tsjechisch door Julie Ŝupichová. 1935. 50 blz. Uitg.: „Unie" Praha, Tsjecho-Slowakije.
Een brosjure, die een warm, rijk gedocumenteerd pleidooi is voor de invoering van Esperanto op de scholen. Het smaakvolle uiterlijk eert de drukkerij „Unie" te Praag, die op typografisch gebied een zekere vermaardheid heeft verworven.

(Recenzon de la libroj malsupre nomitaj ni alportos en sekvontaj numeroj.)

Esperantaj historietoj I. Esperanto-vertellingen door Peter Frey, Haderslev, Denemarken. Uitgave van den schrijver. 48 blz. Prijs: ing. f 0.35.

Pasko. Pasen van August Strindberg, drama in drie acten. Uit het zweeds vertaald door Stellan Engholm. Uitg. „Eldona Societo Esperanto," Stockholm. 88 blz. Prijs: ing. zweedse kronen 1.50 (f 0.60).

Esperantisky dopisovatel. De Esperanto-Correspondent door Julie Ŝupichová. Josef Svoboda, Praha, Tsjecho-Slowakije. 144 blz. Prijs f 1.—.

Sur sanga tero. Op bloedige grond. Oorspronkelijk in 't Esperanto door Julio Baghy. Uitg. van den schrijver. 264 blz. Prijs: ing. f 2.—, geb. f 2.75.

La spirito kaj la karno. De geest en het vlees. Door Petro Danov. Uitg. „Nova Kulturo", Sevlievo, Bulgarije. 1935. 68 blz. Prijs: f 0.50.

EFO.

Van een japansen ezel.

In een japans esp. orgaan lazen we het oordeel van een ezel over de mensen. Dit oordeel, merkwaardig gelijk aan dat van den ezel dien wij lieten spreken in ons orgaan (op bl. 29) laten we hier vertaald volgen.
— Ik ben een intelligent beest. Mijn naam is ezel. De ezels verstaan elkaar, maar de mensen meestal niet. Zijn de mensen dan intelligent? Nee, zeker niet! 't Is dus onzinnig, dat de mensen het woord „ezel" gebruiken voor „domoor". Wij, ezels, gebruiken het woord „mens" in de zin van „stommerd". Ik hoop maar, dat de mensen eens zo wijs worden als wij, ezels. Ik heb gezegd. —

Jaĉjo timtremis kaj tordis sin iom supren de sub la kovriloj, por vidi la lumon. Estis sufokete nun sub tiu dika ŝarĝaĵo, aŭ — ĉu eble la angoro pro tio, kio estus povinta okazi, igis lin serĉi aeron kaj lumon?
Se li estus droninta.... tiam.... tiam....
„La Sinjoro ŝirmis vin, mia knabo.... Kiel malbone ĉio tio estus povinta finiĝi....

Ne multon oni bezonas legi por konstati, ke tiu ĉi tradukaĵo estas *naciismo*. Internacie oni malofte uzas la kunmetitajn formojn kaj la uzado de tiuj formoj en tiom granda kvanto estas aparta malbelaĵo, kiun bona tradukanto evitas per malpli laŭvorta traduko.
Mi povus citi multajn similajn ekzemplojn, se la spaco en nia organo permesus tion. Sed ni revenu al la artikolo de Sro W. por esplori la frazojn, kiujn li kolektis. La fakto, ke iu frazo en Esperanto estas same esprimata kiel en la nederlanda lingvo, ne sufiĉas por nomi ĝin nederlandismo. La sola gvidilo por nia esploro estas: ĉu la esprimo, vorto, dirmaniero aŭ frazkonstruo estas esperanta, t. e. logika, internacie uzata kaj (aŭ) komprenebla. Ĉe tio ni sciu, ke kelkaj naciismoj kaj nelogikaĵoj jam tiom ofte estis uzataj en Esperanto, ke ili nun *apartenas* al la lingvo kaj do fariĝis *esperantismoj* (vidu: Lingvaj Respondoj p. 77-79), kiuj eble estas pli facile kompreneblaj ol iliaj ĝustaj kaj severe logikaj formoj.

La ekzemploj de Sro W. estas cititaj el „Fundamenta Krestomatio" kaj preskaŭ ĉiuj tradukitaj de Dro Zamenhof mem. La enhavo de la F.K. konsistas el artikoloj, represitaj el „La Esperantisto" 1889-1895 kaj el la unuaj verketoj, aperintaj inter 1887-1902. Pro tio ni ne miru renkontante en ĝi kelkajn formojn kaj esprimojn ne tute ĝustajn aŭ ne plu uzatajn. Ili ne estas multaj kaj ne malaltigas la valoron de la verko, kiu ankoraŭ nun estas modelo por ĉiu, kiu deziras kapabligi sin en Esperanto. Oni legu kaj relegu ĝin kaj oni admiros ĝian klaran kaj simplan stilon. Kiel viva ekz. estas la lingvo en „Nokto"! Kiel tiu rakonto tenas nin en siaj katenoj, igante nin vive partopreni la spertojn de Kolumbo, liajn penadon, suferadon, timon kaj gloran venkon! Ĉu iu nuntempa verkisto tradukus ĝin pli bone? Mi dubas. Ho jes, ni renkontas la arĥaismojn: *elrigardi* anst. *aspekti*, *returnen* anst. *returne* kaj *unu* anst. *iu*, sed ĉu ili faras la libron senvalora? Ankaŭ en la verkoj de la plej famaj modernaj verkistoj ni renkontas erarojn, naciismojn kaj formojn neimitindajn, kiuj tamen, ĉar ili ne estas multaj, ne stampas tiujn verkojn nelegindaj.
Malaprobinda, eĉ danĝera, estas verko kies eraroj kaj naciaj stilaĵoj *karakterizas* ĝin kaj sekve povas malbone influi la legantojn. Ĉar same kiel stilon esperantan, ni povus absorbi stilon nacian kaj se ni ne kontraŭstarus, la lingvo disfalus en dialektojn. Ni konsentas, ke estas malfacile gardi sin kontraŭ la influo de sia gepatra lingvo. Eĉ la plej bona esperanto-lingvisto ne plene sukcesos en tio. Ni hezitu diri, ke ni regas nian gepatran lingvon; pli vere estas, ke nia gepatra lingvo regas *nin;* kaj ĝi faras tion eĉ tiel forte, ke iu naciismo jam fluas el nia buŝo aŭ plumo, antaŭ ol ni konscias pri tio!
La sama influo ofte malfaciligas al ni *tuj* rimarki la naciismojn en esp. verkoj, tradukitaj aŭ originale verkitaj de niaj samlingvanoj. Ankaŭ fremda nacia lingvo, el kiu ni tradukas, tiel nin ligas kaj nin klopodas mistifiki!
Tial ni devas konstante atenti kaj atentigi pri naciismoj, kaj klopodi eviti ilin. Mi diras: *klopodi* eviti, ĉar, kiel prave diras Lanti en siaj „Vortoj": „perfekte uzadi esperanton kapablas nur ĝisostaj sennaciuloj, t. e. homoj nun ne ekzistantaj".

Ni nun konsideru la frazojn:

1. *Estis kun li tiel same kiel kun la ministro.* (Fund. Krest. p. 21.) La esprimo *estis kun li, kun la ministro,* trovebla en diversaj lingvoj, estas nelogikaĵo, naciismo. Tio evidentiĝas al ni, se ni anstataŭigas *kun* per ĝia malo *sen*: *estis sen li, sen la ministro.* Miaopinie estas pli ĝuste diri: estis *al* li, *al* la ministro.

2. *La tuta ĉielo elrigardis kiel oro.* (p. 38.) Anstataŭ *elrigardi* oni nun uzas *aspekti.* (La ĉielo ja ne elrigardas!)

3. *....al la plej juna mankis ankoraŭ plenaj kvin jaroj (ĝis ŝi povus sin levi de la fundo de la maro k.t.p. — p. 37)* Oni konas la fabelon: La virinetoj de maro ricevis la permeson sin levi el la maro por rigardi la mondon, nur kiam ili estis 15 jaraj. La plej juna el ili estis 10-jara. Sekve *mankis al ŝi plenaj kvin jaroj.* Kio nelogika kaj naciisma estas en tiu ĉi frazo? Mi trovas ĝin bone komprenebla.

4. *Tio lasas ion por deziri.* (p. 77: *La opero iris tre bone: nur la ĥoroj lasis ion por deziri*). Ankaŭ en tiu ĉi frazo mi ne povas trovi ion mallogikan aŭ nepermeseblan. Se la esprimo ne jam ekzistus, mi provus enkonduki ĝin anstataŭ: *mi ne estas tute kontenta pri la ĥoroj.* Ni ne malatentu, ke Esperanto ricevas sian sangon ankaŭ de aliaj lingvoj kaj se iu lingvo havas taŭgan kaj kernan esprimon, logikan kaj bone kompreneblan, kial ni ne uzu ĝin en Esperanto, tiel pliriĉigante la lingvon? En la kunteksto la citita frazo estas klara.

5. *Li brulis de deziro* (p. 55: *La virineto de maro brulis de deziro vidi ŝian belecon k.t.p.*).

6. *Ŝi estis plena je pensoj* (p. 37: *Sed neniu el ili estis tiel plena je deziroj, kiel la plej juna, ĝuste ŝi, kiu devis ankoraŭ la plej longe atendi kaj estis tiel silenta kaj plena je pensoj*).
Mi ne komprenas, kio estas kritikinda en la vortoj: *bruli de deziro* kaj *esti plena je pensoj* (kaj: *esti plena je deziroj*). Ĉu Esperanto ne rajtas havi figurajn esprimojn, metaforojn? Sen ili la lingvo estus morta! Oni ne insistu pri malvarma matematika logikeco. Oni legu ekz. la Biblion, kaj la Proverbaron en kiu ni renkontas multajn tiajn esprimojn!

7. *La ruĝa ĉapelo staris al ŝi multe pli bone* (p. 41: Ŝiaj ruĝaj ĝardenaj floroj staris al ŝi multe pli bone, k.t.p.). Anstataŭ *stari* oni nun uzas *konveni.*

Verŝajne Dro Z. aludas ĉi suprajn kritikindaĵojn, kaj kelkajn aliajn, kiam li skribis en sia antaŭparolo al la 5a eldono de F.K.: „Dum la trarigardado mi trovis diversajn esprimojn, kiuj siatempe ŝajnis al mi bonaj, sed kiuj nun al mi ne plaĉas kaj kiujn mi volonte ŝanĝus. Mi tamen *ne* faris, ĉar mi estas konvinkita, ke por verko, kiu havas la celon subtenadi la unuecon de stilo inter ĉiuj esperantistoj, severa konstanteco estas pli grava ol plena perfekteco", k.t.p.
Sendube ĉiu alia bona aŭtoro post kelkaj jaroj trovos en siaj verkoj esprimojn, „kiuj siatempe ŝajnis al li bonaj kaj kiujn li volonte ŝanĝos".
En nederlandaj esperantaj verkoj la ŝanĝo tamen ne estas tiel facila, ĉar ĝenerale ili *karakteriziĝas* per sia nacia stilo. Pruvi tion en nia organo, kiel ajn utila tio estus, tamen ne estas eble, ĉar gazetartikolo ne povas anstataŭi literaturan studadon. En „La Progresanto" baldaŭ komenciĝos serio de artikoloj, montrantaj per trafaj ekzemploj el la literaturo, kio estas naciismoj kaj nederlandismoj, eraroj kaj nelogikaĵoj, kiujn oni devas klopodi eviti. La studadon de tiuj artikoloj ni varme rekomendas al niaj lernemaj legantoj.

F. Faulhaber.

Algemene Nederlandse Esperanto Examen-Commissie.

Voor de Esperanto-examens, gehouden op 7 Juli 1935, meldden zich aan 115 kandidaten. Opgekomen voor diploma A 85 kandidaten. Geslaagd 50, n.l.:

A. J. Ploeg, J. G. Masereeuw, A. Spiegelenburg, T. Hoeve, J. C. Rieff, W. v. Eunen, A. Cremer, A. G. Waadenoyen Kernekamp, H. W. F. Nieweg, C. M. C. F. Nassette, H. A. Witte, C. Driehuis, B. J. Bishoff, J. H. G. v. d. Stolpe, W. H. Jofriet, J. Pouli, A. v. Praag, D. S. Kropveld, C. v. d. Bos, M. Mellenberg-Cremer, F. Offenberg-Podevin, W. H. van Rheenen, E. Douma, H. M. P. de Regt, W. M. van Otegem, allen te Amsterdam; H. Schmidt, C. Driesten te Zaandam; F. May, A. v. d. Veen te Westzaan; N. Dane te Oostzaan; J. de Ruyter-v. Herwerden te Oudkarspel; W. C. J. Maters te IJmuiden; S. van Es, J. Heres te Helder; P. Rem te Heiloo; J. M. Boulonois te Alkmaar; T. Bregman te Schagen; J. D. Boekestein te Schermerhorn; Ch. Penning, G. Luinge, F. Zeiler te Bergen; A. Swart te Beets; A. Kaptein te Oudesluis; R. Göbel te Utrecht; A. Schoustra, P. Onverwagt te Hilversum; J. Schaap te Arnhem; W. v. Heeren te Gouda; H. M. C. Soeteman, J. Broekman te Hoek van Holland.

—

Voor diploma B opgekomen 27 kandidaten. Geslaagd 14, n.l.:

W. H. v. Lier, M. A. Essenberg, J. Mannoury, A. Steenbergen te Amsterdam; D. de Vries te Diemen; P. Bankersen te Starnmeer; J. Bruckenberger te Zaandam; H. J. de Rover, H. Helmers, H. J. Nieuwenhuizen te Den Haag; J. P. Leeners te Haarlem; E. J. Bontje-Ottow te Heemstede; E. Cohen te Emmen; Dr. C. L. Jungius te Hilversum.

—

De examens worden voortgezet voor diploma A en B te Deventer op 30 November 1935. Voor inlichtingen wende men zich tot de sekretaresse: W. A. Smith, Rokin 57, A'dam. C.

Pri SAT-membreco.

Kiam ni tralegas la unuan paĝon de la jarlibro de SAT, ni konstatas, ke SAT havas 3 kategoriojn da membroj: aktiva, aspiranta kaj subtenanta.

La *aktivaj* membroj ricevas la jarlibron kaj la oficialan organon de la asocio. Ili rajtas partopreni en ĉiu referendumo, voĉdoni en la kongresoj, uzi la ĝeneralajn servojn de la asocio. Ili havas la devon ĉiel laŭpove helpi al la prosperado kaj bona funkciado de la asocio. Aktivaj membroj do povas influi la gvidadon de la asocio.

Povas esti *aspiranta* membro ĉiu persono, scipovanta esperanton, kiu, aprobante la statuton, pro iuj kaŭzoj ne povas pagi la kotizon por aktiva membreco.

Sed por ni, federacianoj, la stato estas tute alia, ĉar la Federacio provizas ĉiujn siajn membrojn per la oficiala organo de SAT sen ke ĝi plialtigas la federacian kotizon. Sekvas el tio, ke ĉiu federaciano povas fariĝi aktiva SAT-ano nur pagante la kotizon de aspiranta membro. Ĉi tio estas grava avantaĝo, kiu multe pli faciligas la aliĝon al SAT ĉe la membroj de nia federacio, almenaŭ, se tiuj federacianoj konscias pri sia morala tasko kiel laborista esperantisto kaj kiu konsistas en la aliĝo kaj subtenado de tutmonda esperantista asocio.

Kelkiuj opinias, ke pro la perfederacia abono al „Sennaciulo", nun superfluas aliĝi al SAT malgraŭ la profita okazo. Estas la tasko de ĉiu SAT-ano konvinki tiujn kamaradojn, ke ili per tiu starpunkto iom misuzas la gravan decidon de la Amsterdama kongreso, kiu montris la tutmondan spiritostaton de nia federacio. Krome tiuj membroj malatentas, ke ili estas tute senrajtaj rilate tutmondan organizon en kiu estas enkorpigita la lab. esperantismo kaj ke ili kontraŭ tre eta sumo povas membriĝi.

Gekdoj, ni agu konsekvence kaj ni kaptu la okazon! Pagante la aspirantan kotizon (1.50 guldenoj) ni aliĝas al SAT kiel aktiva, plenrajta membro. Anoncu vin jam nun ĉe

B. WELS,
1e Wandeloorddwarsstraat 33,
Rotterdam.

Voor de groepavonden:

ZO JUIST VERSCHENEN:

Een bundel socialistische en andere liederen in Esperanto.

Prijs f 0.25.

Uitgave van de Fed. van Arb. Esperantisten. Libro Servo. Postbus O 50 Amsterdam. Postgiro Amsterdam 114698.

Universala lingvo — Universala skribo.

Estas nedisputebla fakto, ke la hodiaŭa kutima skribrimedo montriĝas malmoderna, kompare al nia rapida pensado kaj vivo.

Ĉiu progresema homo tuj konfesas, ke ni urĝe bezonos stenografan skribsistemon anstataŭigante nian malrapidan skribmanieron. Sed stariĝos antaŭ li la grava demando: „Kiun sistemon lerni, inter svarmo da sistemoj?" Jen kelkaj klarigoj kaj informoj, kiuj eble povos gvidi lin elektante. La esperantistoj kompreneble elektos sistemon inter tiuj, kiuj jam akiris ian gravecon en la esperantistaro, kaj ili bone agos, se ili konsideros la jenajn vidpunktojn kiuj validos por rapida mondskribo: 1. La skribo devas esti facile lernebla por ĉiu homo; lernebla en la elementa lernejo. 2. La skribo devas havi superan gradon kiel profesian skribon por debato-stenografoj k.s. 3. Ambaŭ gradoj nepre devas esti alfareblaj al ĉiuj naciaj lingvoj. Vi demandos: „Kiu sistemo plej alkonformiĝas al la ĉi supraj 3 punktoj?" Mi povas kompetente juĝi pri tio, tamen mi volas sciigi al vi, ke jam de kelkaj jaroj ekzistas stenografa organizo, nomita „Stenografa Instituto Tutmonda" (S.I.T.), kiu celas sciencan studadon de la stenografa demando, kiu propagandas nur por la sistemo Duployé-Flageul, sed kiu ne ignoras aliajn sistemojn. La fondinto de tio asocio unue fondis intersisteman societon „Internacia Asocio de la Esperantistoj-Stenografistoj". 10 jarojn post tiu fondiĝo li starigis la sisteman asocion SIT. Sendube li povas kompetente juĝi, propagandante sistemon (kiu estas instruebla al plej junaj infanoj) el kiu oni verkis mallongigan sistemon „Metagrafion", kiu egalvaloras ĉiujn aliajn profesiajn skribojn, kaj kiu plene povos solvi la nacilingvan stenografan problemon pro alfarebleco al ĉiuj naciaj lingvoj.

Laboristaj esperantistoj ne hezitu proprigi al vi la scion pri progresanta skribo, kiu firme kunigita kun Esperanto, povis fariĝi internacia rapida skribo, kiu grave povas plifortigi nian agadon kaj nian aktivecon ĝenerale.

Fariĝu stenografoj!

J. P. Boogaard.

P.T.T. Esperanto

Estas fondita Esperanto-studklubo „La nova vivo" por la malalta PTT-personaro. La sekretariejo estas ĉe

J. Beek,
Rapenburgerstraat 76,
Amsterdam. C.

Ons Studieblad „La Progresanto".

Met het Septembernummer eindigt de eerste jaargang van „La Progresanto".

Hoewel redactie en medewerkers zelf nog geenszins over hun werk tevreden zijn, doch steeds streven naar beter, is toch gebleken, dat ons studieblad in een behoefte voorziet en op hoge prijs wordt gesteld. Behalve als opleidings-kursus voor de examens A en B toonde het zich in vele onzer afdelingen ook zeer geschikt voor de gewone vervolgkursussen en voor de vorming van a.s. kursusleiders. Dit te mogen konstateren is wel de beste voldoening voor het vele en moeizame werk, dat redactie, medewerkers en administratie in het afgelopen jaar hebben moeten verrichten.

Met nieuwe moed beginnen we aan de tweede jaargang, die enigszins anders zal worden ingericht dan de vorige.

De vele nieuwe leden, die pas een beginkursus achter de rug hebben, en anderen, die op het zelfde peil staan, zullen geschikte oefenstof vinden in de vertaalrubrieken A, geleid door Velthove en Krijt, terwijl de gevorderden en gediplomeerden zich verder kunnen bekwamen en hun kennis kunnen bijhouden in de vertaalrubrieken B onder leiding van Faulhaber.

Degenkamp vervolgt zijn „Tra la Vortaro", De Bruin zal het vak „Geschiedenis" bijhouden met het vermelden van de nieuwste feiten en gebeurtenissen, Faulhaber gaat door met het verzamelen van spreekwoorden, uitdrukkingen en gezegden, terwijl de verschillende medewerkers hun krachten blijven geven aan de boekbespreking.

Voorts zullen enige nieuwe rubrieken worden ingesteld. Een nieuwe medewerker, Th. B., reeds bekend uit LE, zal aan de hand van de literatuur verschillende „nederlandse" esperanto-fouten bespreken; Kruit zal het hebben over het vertalen van idiotismen en daarbij oefeningen geven; Degenkamp opent een vragenrubriek, die hem natuurlijk aanleiding zal geven tot het schrijven van grammatikale verhandelingen, terwijl Faulhaber in een rubriek „Wat er aan haperde op het A-examen" de voornaamste fouten zal behandelen, die de kandidaten in hun vertaalwerk maakten. Verder hebben we nog enige plannen, waarover later.

Alles met alles een welvoorzien programma, waarvoor redactie en medewerkers belangloos weer een jaar werk op zich hebben genomen, maar waarvoor van u, naast een gering bedrag en de nodige studielust, verwacht wordt elk een nieuwe abonné aan te brengen!

De prijs blijft f 2.— per jaar, voor leden van de Federatie f 1.25, welke bedragen ook in twee termijnen kunworden betaald.

Zijt ge met ons blad tevrêe
Zegt 't met 'n nieuwe abonné!

REDACTIE EN ADMINISTRATIE.

XVa kongreso de SAT.

De la 3a ĝis la 8a de Aŭgusto okazis en Parizo la XVa kongreso de Sennacieca Asocio Tutmonda. Ĉeestis proksimume 400 gekamaradoj el 14 landoj. La kongresajn laborojn antaŭiris solena malfermo, en kiu la kongresanaro estis bonvenigata kaj salutata ankaŭ nome de nia Federacio. La vera kongreslaboro komenciĝis la 5an de Aŭgusto. En la unua kunsido, la kongresa prezidantaro estis elektata el jenaj kdoj: Eriksson, parlamentano (Svedio), Azorin, estinta parlamentano (Hisp.), Coldefij (Francio), Prent (Ned.). La raportaro de la plenumkomtitato estis pritraktata kaj unuanime aprobata. La aliaj kunsidoj estis destinitaj al la pritraktado de la diversaj envenintaj proponoj.

La plej gravajn diskutojn kaŭzis la propono pri formo de unuecfronto kun IPE. Ĉi tiu propono influis ĉiujn debatojn kaj regis dum la tuta kongreso. Kvankam la plimulto el la kongresanaro konsciis pri la danĝero forlasi la supertendencan starpunkton de SAT, ĝi ne sufiĉe forte kaj energie kontraŭis al la klopodoj de kelkaj fanatikaj skismigemuloj, kiuj sukcesis treni la debatojn kaj per tio ĥaosigi la kongreson. Anstataŭ rapide kaj principe solvi la problemon, atentigante la bazon kaj strukturon de SAT, kiuj ebligas al ĉiuj tendencoj aliĝi kaj kunlabori en la kadro de mondorganizo, ĝi tro rapide kaj tro multe cedis al sin nomantaj „revoluciuloj", kies klopodoj kaj intencoj nur povas konduki SAT-on al likvido kaj pereo. La fakto, ke oni decidis sendi leteron al IPE kaj delegitaron al IPE-kongreso, oni nur povas klarigi per tio, ke la kongresanojn fine tedis la daŭra klaĉado kaj ke oni ne sufiĉe klare antaŭvidis la konsekvencojn, kiujn povas havi la akcepto de tia nunecfronta propono en la propagando kaj varbado por SAT. Ĉi tiu cedo al komunistemaj kdoj estas neniel pravigebla kaj endanĝerigas nian mondorganizon kaj malfavorigas la por SAT-an varbadon.

La ceteraj proponoj estis ĉiuj pli malpli facile kaj regule pritraktataj. Konforme al la deziresprimo en nia lastokazinta kongreso en Groningen, propono pri reprezanteco de SAT-anoj en la lingva komtato estis prezentata kaj de la kongreso akceptata. Aklame oni akceptis la inviton de la Manchestera grupo pri okazigo de la sekvonta SAT-kongreso en Anglio.

—

Ĉi supra raporto necesigas kelkajn aldonojn kaj rimarkigojn. Unue ni devas konstati ke tiu ĉi XVa kongreso de SAT ne faris tiom da propagando, kiom ĝi povas kaj devas fari. La malbonaj impresoj, kiujn multaj gekdoj havas pri ĝi, sendube ne estos favoraj al vasta propagando kaj varbado. Plej parte kulpas pri tio la malbona kaj nesufiĉa organizado de la kongreso, kiu sentigis multajn mankojn. Ankaŭ la troa cedemo kaj tro milda sinteno flanke de la PK kontraŭ la opoziciuloj, malagrable tuŝis multajn gekdojn. Kelkaj gekdoj, kiuj fakte devis doni bonan ekzemplon, kaptis ĉiun eblan okazon por paroli kaj tiel fuŝi la kongresan tempon. Montriĝis, ke tiuj gekdoj havis neniun komprenon pri tio, kio devas esti mondkongreso. Ofte oni povis sin supozi en pure franca kongreso, kie la diversaj tendencoj kaj opinioj interpuŝiĝis. Dume oni ne atentis la danĝeron de tiu unuecfronta propono, kies akcepto povos influi kaj eĉ tute ŝanĝi la sintenon de la landaj organizoj. La LEA-oj, konvencie ligitaj al SAT, respondecas pri tio al siaj membroj kaj ne povas akcepti iun ajn flankeniĝon en la direkto de organizo, kiu ne povas garantii la eblon pri aliĝo al ĉiuj tendencoj. La fakto, ke oni jam interrilatas kun kaj sendas delegitojn al IPE t. e., unutendenca organizo, povas malfaciligi la varbadon al ambaŭ organizoj, la LEA-oj kaj SAT.

Nur se ni konservas nian propran karakteron, ni povos kreskadi kaj akiri influon. Ni unue laboru por plifortigi niajn proprajn organizojn kaj pliperfektigu ĝian aparaton.

G. Vrees.

HET NIEUWE LEERBOEK

der Federatie verschijnt volgende week.

Het telt 26 lessen, met oefen- en leesstof. Ongeveer 150 pag. duidelijke druk.

In blauw omslag. Ingenaaid f 0.90.
Gekartonneerd f 1.05.

Mededelingen van het Federatiebestuur

Secretariaat: Postbus W. 6, A'dam (W.), Administratie: Postbus O. 50; Postgiro Adam Nr. 144698. Libro-Servo: Postbus O. 50, Amsterdam (O.), Postgiro Amsterdam Nr. 111278.

Strooibiljetten.

Hiermede loopt het goed. Reeds zijn er meer dan 200.000 besteld.
Let wel, men kan de hele maand Sept. en Oct. bestellen in elk gewenst kwantum. Voor de prijs zie L E van Augustus.

Raambiljet.

Hangt reeds overal ons bekende raambiljet? Zo niet, dan bestelle men dadelijk à 5 cent per stuk.
Zorgt, dat deze op de tentoonstellingen niet ontbreken. Kolporteert er mede in vergaderingen.

Onze leerboeken.

Nia Lernolibro van kdo Jac Lem Jr. kunnen we reeds afleveren.
La Komencanto van kdo G. P. de Bruin, het nieuwe leerboek der Federatie, verschijnt half September. De inhoudsopgave bevat, ten dienste van de kursusleiders, verwijzingen naar de desbetreffende onderwerpen in Tra la Labirinto.
Prijs van beide leerboeken f 0.90 ing. f 1.05 gekart. 30% korting voor afdelingen en distrikten.

Ni Kantu.

Wij zonden aan alle afdelingen een aantal ex. ten verkoop. Men kope dus bij zijn afdeling, welke 20% korting ontvangt.

L E voor kursisten

Evenals vorige jaren stellen we weer de gelegenheid open, de kursisten gedurende een half jaar L E te verschaffen voor f 0.25. Het benodigde aantal zenden we dan aan één adres.

Adressen.

De sekr. en leden in Amsterdam en Rotterdam worden er op attent gemaakt, dat *niet* vermelden van het postdistrikt onvermijdelijk tot vertraging in de bezorging van LE en S-ulo leidt.
Dringend verzoek om bij de adreswijzigingen *ook het oude adres* te vermelden.
Stuur de adreswijziging *niet na, maar voor* de verhuizing.

Districts Mededelingen

DISTRIKT AMSTERDAM.
Sekr.: De Kempenaerstraat 58[1], West.

Vrijdagavond 13 September excursie Rembrandt-tentoonstelling onder leiding van kdo Alings (in esp.) Op vertoon van vakbondsdiploma of stempelboekje, welke recht geven op 4 toegangsbewijzen, is de toegangsprijs slechts 25 cent per persoon. Bijeenkomst 8.15 uur voor de linker ingang van het Museum.
Het **zangkoor** van het distrikt is **opgericht.** Repetities op Maandag in één der bovenzalen van Tivoli (vroeger Beko) op de Nieuwendijk. Contributie 15 cent per week, werklozen 5 cent. Komt eens horen en geeft U tevens op als lid.
De **theatergroep** oefent voorlopig eens in de 14 dagen. 6 en 20 September en 4 Oct. kunt U zich bij hun voegen in het klublokaal van afd. 3, Ceramstraat 13.
Zondag 22 September maakt het distrikt Noord-Holland een **propaganda-ekskursie** op de fiets van Wormerveer over Wormer, Jisp en Purmerend naar Edam. Daar verpozing waarna langs Volendam, Monnikendam naar Zaandam, alwaar de Amsterdammers naar de hoofdstad terugkeren. Een mooie tocht, echter alleen geschikt voor geoefende fietsers, vanwege de grote afstand. Samenkomst voor de Amsterdammers precies 8 uur 's morgens op het Nassauplein.
Het distriktsbestuur is in onderhandeling getreden met den bezitter van een grote luidsprekerauto, om deze in de groene maand door de Amsterdamse straten te doen rijden. Op de goedkeuring van het gemeentebestuur na, is deze zaak in kannen en kruiken. Willen de afdelingen er een daverend succes van maken, dan dienen zij te zorgen voor een grondige voor- en nabewerking in de buurten, door de auto te bezoeken.
Betreffende het verbod van verspreiding van strooibiljetten, kunnen wij mededelen, dat vrijwel zeker het door de federatie uitgegeven strooibiljet in de door het verbod getroffen buurten zal mogen worden verspreid.

DISTRIKT GRONINGEN-DRENTE.
Sekr.: James Wattstraat 4 a, Groningen.

Op Zondag 7 Juli vergaderde het distrikt Groningen-Drente in het gebouw van de N.A.S.B. te Stadskanaal.
Wegens veranderen van woonplaats kon kdino Tillema-Heijnen de functie van voorzitster niet langer waarnemen. In haar plaats werd gekozen kdo R. Israëls. Het is voor ons distrikt een groot verlies een kracht als kdino Tillema-Heijnen te moeten missen.
Het distrikt besloot, evenals in het voorgaande jaar, grote propaganda te maken voor onze esperantobeweging, o. a. door in 6 verschillende plaatsen tentoonstellingen te organiseren. Verder werd besloten op *14 en 15 September een weekeind* te doen plaats vinden *in het Natuurvriendenhuis „De Hondsrug" te Noordlaren.* De kosten voor deelname werden gesteld op f 1.25 voor het gehele weekeind, alleen de Zondag f 0.75. De deelnemers ontvangen brood, koffie en thee en Zondags een warme maaltijd. Ook het nachtlogies is bij de prijs inbegrepen. Spoedige opgave voor deelname is gewenst. Opgaven te zenden aan den sekretaris.
M. G. Smit.

DISTRIKT DEN HAAG.
Sekr.: Laakhof 31.

Jaŭdon, la 25an de Julio, la Haga distrikto kunvenis en Volksgebouw, Prinsegracht. Granda nombro el la anoj evidente komprenis la gravon de ĉi tiu kunveno, ĉar preskaŭ 70 personoj ĉeestis. La prezidinto sciigis, ke li sentis sin devigita eksiĝi kiel prezidanto, pro la korespondado kun la Fed. estraro, koncerne la aferon Schw. La aliaj anoj de la Haga distrikto havis la saman opinion kaj samtempe eksiĝis la sekretario kaj la kasisto. Post malonga sed iom ekscitita diskutado, ni fine sukcesis starigi novajn D.E. kaj O.K.K. Ni unuvoĉe konsentis, peti klarigon pri la agado kaj decidoj, de la Fed. estraro, en la venontjara kongreso. La nuna D.E. konsistas el la sekvaj anoj:
D. Varkevisser, prez., Zandvoortstr. 11.
H. Nieuwenhuizen, sekr., Laakhof 37.
S. Koolman, kasisto, Cam. Obscurastr. 191.
La estraro de la nova O.K.K. estas:
Batist, sekr., Reitzstr. 256.
Cool, kasisto, Sillestr. 274.
Al la sekretarioj de la sekcioj, prop. kom. k.t.p. ni urĝe petas sendi raporton pri la situacio kaj la laboro.
H. J. Nieuwenhuizen, sekr.,
Haga Distrikto.

DISTRIKT NOORD-HOLLAND.
Sekr.: Assumburgstraat 18, Beverwijk.

De gecombineerde vergadering met de afd. Wieringen en Den Helder op 14 Juli is een stap in de goede richting geweest; jammer dat de afd. Texel afwezig was. Een werkplan werd samengesteld voor te voeren propaganda in 6 plaatsen rond Den Helder. Een voorstel tot het houden van driemaandelijkse bijeenkomsten werd in principe aangenomen. Het plan om ook te Hoorn een gecombineerde vergadering te houden met de afd. Enkhuizen, Andijk, Beets en Hoorn is voorlopig uitgesteld; de medewerking van de afd. Hoorn kan niet door de beugel en is in onderzoek.
De excursie op 28 Juli met distrikt Amsterdam naar Assumburg is goed geslaagd.
In samenwerking met het distrikt Amsterdam wordt *22 September* een excursie gehouden naar Volendam, plaats van samenkomst stationsplein, Wormerveer 9.30 uur *precies*. Aankomst te Edam 12 uur. Denk Ieder ga dus vroeg genoeg op pad. De afdn ontvangen nog een uitnodiging.
Voor het leiden van een kursus te Aalsmeer vonden wij kdo v. Haren uit Amsterdam dadelijk bereid. Geen „maren" of „bezwaren", doch aanpakken, zo hoort het.
Evenzo toonde kdo P. Krijt zich direct bereid een spreekbeurt te vervullen op 15 Sept. voor afd. Oostzaan.
Ten slotte maken wij ieder opmerkzaam op de volgende adressen.
Penningmeester: L. J. Spaarenberg, Groenendaalstraat 10[1], Amsterdam. W.
Tentoonstellingsmateriaal: H. Schmidt, Halstraat 22B, Zaandam.
Wij houden ons aanbevolen! De Sekr.

UIT DE AFDELINGEN

AFD. ALKMAAR. „Vekiĝu".
Sekr.: Paardenmarkt 3.

La 25an de Sept. komenciĝos la elementa kurso, gvidota de kdo J. Veen, Alkmaar. La 26an de Sept. ni komencos la daŭrigan kurson: gvidanto kdo J. J. Metz el Amsterdamo. Ni ricevis leteron de la kumunuma estraro, ke ni povos uzi la salonon en la komerclernejo. Faru multe da propaganda por tiuj ĉi kursoj ankaŭ por la **festvespero** de la **21a de Sept.,** ĉe geamikoj kaj gekonatoj.
Estas nepre nesese ke ĉiuj anoj vizitu la lastajn ekzercvesperojn.
J. Slikker, Sekr.

AFD. A'DAM VII. „Esperanto Venkos".
Sekr.: Zwaluwstraat 21 (N.).

Als dit nummer verschijnt, begrijpt ieder Esperantist, dat de tijd is aangebroken ons propagandawerk te beginnen. In onze afdelingen, en dus ook in E.V., zijn reeds weken lang de verschillende commissies het werk begonnen. Zij kunnen dus nu niet anders verwachten, dan dat in deze maand, onze „Groene Maand", ieder

krachtig zal medewerken en dit moeilijke werk ondersteunen.
De commissie voor onze propaganda-feestavond is reeds zover geslaagd, dat zij één der mooiste zalen heeft gehuurd, n.l. van de „Nieuwendammerham”. Dat betekent echter, dat ieder lid hiervoor programma's verkoopt en vooral onder hen, die eventueel aan een kursus zullen deelnemen. Daar de zaal echter enige honderden mensen kan bevatten, moet men dit niet al te letterlijk opvatten. De samenstelling van de commissie staat borg, dat de zaak „bonega” is.
Onze feestavond vindt plaats op Zaterdag 21 September a.s., programma 25 cent. Denkt nog eens aan de tombola, zodat bezoekers en de commissie tevreden kunnen zijn.
De volgende week, dus *28—29 September*, zal onze *tentoonstelling* worden gehouden in hetzelfde gebouw. Aan B. en W. van Amsterdam is een verzoekschrift verzonden, vergunning te verlenen tot het plaatsen van enige doeken ter aanbeveling onzer tentoonstelling. De tentoonstellings-commissie heeft reeds veel werk verricht, maar is nog niet tevreden. Heeft ieder z'n materiaal al nagezien of er niet iets van propagandistische waarde bij is? Ook wachten we nog enige boekenlijstjes, om uit te zoeken of we nog één of meer boeken kunnen gebruiken, zodat niet enige exemplaren van eenzelfde boek bij ons materiaal is.
Kameraden, in de „Groene Maand” allen aan de slag, zodat het resultaat in verhouding tot het werk komt te staan. Esperanto Venkos!

B. A. Dreesman, Sekr.

AFD. A'DAM X. „La Espero”.
Sekr.: Spaarndammerplantson 27.

Nu de vacanties voorbij zijn, moet er weer met frisse moed worden aangepakt. En dat is nodig, want er moet heel wat werk verzet worden. Over twee weken houden we onze tentoonstelling, waarvoor we een extra grote zaal hebben gehuurd, n.l. het gebouw der speeltuinvereniging Westerkwartier op het Van Beuningenplein. Twee dagen zal daar de *tentoonstelling* geopend zijn en wel *Zaterdag 21 en Zondag 22 September*. Verder moet er veel verspreid worden en vooral veel mondelinge propaganda worden gemaakt.
Kameraden, het bestuur heeft bij de opzet der Septembercampagne gerekend op ieders medewerking. Stelt ons dus niet teleur! Vivu Esperanto! Vivu „La Espero”!

AFD. A'DAM XI. „La Centro”.
Sekr.: Nieuwe Hoogstraat 22² C.

Als dit stukje onder de ogen komt van onze leden, duurt het nog enkele dagen en onze tentoonstelling zal een aanvang nemen. Het bestuur, dat een groot plan beraamd heeft, n.l. „Mobilisatie in het Centrum”, kan dit echter alleen uitvoeren, indien ieder lid zijn medewerking verleent. Wij vertrouwen, dat niemand zich daaraan zal onttrekken, eerst dan zal succes verzekerd zijn.
De tentoonstelling zal plaats vinden van 14 tot en met 22 September. Van de Propaganda-Commissie maakt ook kdo Kreveld deel uit. Daar hij een zeer jong lid is en zich nu reeds verdienstelijk toont, mag zijn naam zeker niet onvermeld blijven.
Dus, gekdoj, wij rekenen op jullie allen. De laatste consignes ontvangen jullie Donderdagavond 12 September.

J. Pront Sekretaris.

AFD. A'DAM XV. „Ĉiam Antaŭen”.
Sekr.: Oosthuizenstr. 28, Tuind.-Nieuwend.

In ons tuindorp propageren wij reeds twee maanden onze taal door middel van een etalageruimte van het leegstaande winkelhuis, Purmerplein 3, ons welwillend door de Gem. Woningdienst afgestaan. Uit een der vensters wappert onze afd.-vlag, de aandacht der voorbijgangers trekkend.
Op *28 en 29 September* organiseren wij een *tentoonstelling* in het verenigingsgebouw op het Purmerplein en in de zelfde zaal een *propaganda-avond* op *Donderdag 3 October* te 8 uur, met spreker, een openbare les en opvoering van het bekende toneelstukje „Door Esperanto naar Wereldvrede”. Alle belangstellenden zijn welkom.

Tj. Bos, Sekretaris.

AFD. A'DAM XVII. „La Insuloj”.
Sekr.: Ploegstraat 123.

Evenals verleden jaar organiseren wij in de „Groene Maand” twee propaganda-tentoonstellingen: *21 en 22 Sept.* in het gebouw der „Oosterspeeltuin” en *27 en 28 Sept.* in het gebouw van de Speeltuinvereniging Kattenburg.
Op de volgende ledenvergadering horen de leden wel over de verspreiding van enige duizenden strooibiljetten, de indeling van de „dienst” op de tentonstellingen enz.
Wie nog een biljet kan hangen, vrage dit zo spoedig mogelijk aan.

Het Bestuur.

AFD. BRUSSEL.
Sekr.: Ninoofschesteenweg 525.

In September, de „Groene Maand”, zullen wij twee tentoonstellingen openen en rekenen daarom op de hulp der Brusselse federatie der Belgische Werklieden Partij. Ook de leden zullen zich kunnen doen gelden, opdat deze tentoonstellingen vruchten mogen afwerpen en ons vele kursisten bezorgen in de maand October. Daarom, allen tegenwoordig op de eerstkomende vergadering, waarvoor ieder lid zal uitgenodigd worden.

Het Bestuur.

AFD. DEURNE.
Sekr.: Van Nevelestraat 49, Deurne-N.

La 1an de Aŭgusto okazis ĝenerala kunveno dum kiu parolis konata esperantisto. Lia temo ĝenerale traktis pri la propagandepoko kiu baldaŭ komenciĝos, la historio de la movado; la neŭtrala kaj la laborista.
Plie li havigis al la ĉeestantoj taŭgajn argumentojn por refuti la asertojn de kontraŭuloj.
Fine li substrekis la neceson de konvinko en nia movado dirante, ke nombro ne garantias, ke la unua postulo estas la kvalito. Kun bona kerno kaj kuraĝo, kaj bone prizorgita propagando, rezulto certe venos. La parolinto vere instruis niajn membrojn kiuj varme promesis al li respondi la alvokon.

Op *Zaterdag 14 September* te 8 uur 's avonds, zullen we een tentoonstelling houden, waar tevens een spreker u het nut en de noodzakelijkheid van Espreanto zal uitleggen.
Komt daarom talrijk op!
Deze tentoonstelling gaat voort op *15 en 16 September* van 10 uur 's morgens tot 8 uur 's avonds.
Op *19 September* aanvang van een nieuwe kosteloze leergang; inschrijvingen alle Donderdagen van 8 tot 10 uur 's avonds in het lokaal.

AFD. ENSCHEDE. „Antaŭen”.
Sekr.: Penninkstraat 14.

Onze laatste vergaderingen en vervolgkursussen waren slecht bezocht. Van de 30 leden bezochten er maar gemiddeld 16 à 18 onze avonden. Weten de leden niet, dat door wegblijven hun opgedane taalkennis vermindert? Wij verzoeken dringend en met klem de kdoj, die tot nu toe wegbleven, onze avonden te bezoeken, tot hun eigen voordeel. De *eerstvolgende vergadering* wordt gehouden op *11 September, 18 September vervolgkursus, 25 September vergadering*, enz.
Groene maand-actie.
Deze maand is er werk aan de winkel. Verspreiden, colporteren, enz. Laat niemand er zich aan onttrekken. In het gebouwtje van de speeltuinvereniging Pathmos, wat ons is toegezegd, wordt de *tentoonstelling* gehouden op *21 en 22 September*. Bezoekt ook hierom onze vergaderingen, zodat wij een sterke groep werkers kunnen vormen. De mogelijkheid bestaat, dat ook de speeltuinvereniging Laaresch ons haar gebouw wil afstaan voor een tentoonstelling in de laatste week van September.
Dus werkers voor!
Hoog de arbeiders esperantisten beweging!

AFD. GOUDA.
Sekr.: 4e Kade 121.

Gekamaradoj. Nia grupo en Gouda kolektas materialon por ekspozicio en la aŭtuno Mi petas al ĉiuj gekamaradoj kiuj havas multe da materialo kaj volas doni al ni, tion sendi al mi. Mia adreso estas: A. Kom, Boschweg 126, Gouda.

La Prizorganto A. Kom.

AFD. DEN HAAG I.
Sekr.: Veenkade 38.

Laŭ la kasista raporto estas la financoj en bona ordo. La daŭriga somera kurso je lundo de kdo Worms finiĝis, sed aliiĝos en konversacia vespero de la grupo, tamen sur la bazo de daŭrigo-kurso, senpaga por ĉiuj membroj. Kdo Wakkee starigos A-kurson kaj daŭrigan konversacian kurson respektive ekde la 11a kaj la 8a de Octobro. Partoprenontoj pagos 15 cendojn (senlaboruloj 5 cendojn).
Ankaŭ la elementaj kursoj komenciĝos baldaŭ post la finiĝo de la verda monato, tuj kiam la rikolto de la distrikta propagando konatiĝos. Kiel federacianoj kompreneble ni uzos la lernolibrojn, ĉu de Lem, ĉu de De Bruin. La sekretario G. J. Worst.

AFD. DEN HAAG IV. „Batalante ni venkos”.
Sekr.: Schimmelweg 439.

Gekdoj, nur kelkaj vortoj! Ni nepre bezonas monon, multe da mono. Tial la estraro aranĝas loterion; kaj ni esperas, ke ne nur ĉiu ano aĉetos kelkajn lotojn sed ankaŭ vendos kelkajn. Tio estas nepre necesa kaj.... urĝa! Ni ankaŭ ankoraŭ bezonas premiojn; tiu, kiu havas ion (grandan aŭ malgrandan), donacu ĝin al kdino Berkel. Sed.... rapidu
En la festvespero je la *19a de Septembro* kaj pri kiu vi ricevos sciigon, okazos la loterio. Tiam ni feste ekokupos la novan konversaciejon kaj instruejon. Kaj tiam neniu el nia anaro rajtas foresti! Do ĝis la festvespero! Kaj pripensu: „Batalante ni venkos”. H. J. de Rover, Sekr.

AFD. DEN HAAG VI.
Sekr.: Berberisstraat 119.

Gekdoj.
Kiel vi vidas, la sekretariejo transiris provizore al kdo P. Drenth Jr. Kdino Schipper eksiĝis kiel sekr. pro familiaj cirkonstancoj.
Plue ni sciigas, ke ni kun la Prop. Kom. hejmvizitados ĉiun lund-, mard- ĵaŭd- kaj vedredvesperon. Ni atendas, ke ĉiu ano forte kunhelpos.
Estas por ni necese, ke ni akiros grandan nombron da kursanoj. Ni kolektiĝas ĉiam je la angulo Escamplaan-Zuiderparklaan, verspere duonon post la sepa. Ne lasu nur al la estraro la laboron.
Jam ni notis proksimume kvardek lernontojn. Vizitu regule la konversacian vesperon! La malaktivuloj fariĝu aktivuloj! Kiam vi havas planojn por la propagando, sciigu ilin al via estraro. Sekr.

AFD. LEEUWARDEN.
Sekretariaat: Poppeweg 20.

De afd. Leeuwarden hield een huishoudelijke vergadering in „Ons Gebouw”.
In zijn openingswoord feliciteerde de voorzitter de leden welke slaagden voor het A.-diploma en sprak de wens uit, dat ze

hun studie verder voort zullen zetten, om in de toekomst het B.-diploma te verwerven.
Het distrikt Groningen-Drente arrangeert, evenals het vorige jaar, een *zomerfeest,* dat nu op *14 en 15 September te Noordlaren,* in het natuurvriendenhuis „De Hondsrug" gehouden zal worden.
Staande de vergadering gaven zich 10 deelnemers op: Leden welke deel willen nemen geven zich uitrlijk 3 September op: Poppeweg 20.
In plaats van de dames T. Brinkman en M. C. Gaastra, welke bedankten als bestuurslid werden gekozen: Mej. Ym Hoff en de heer H. Bijl.
In de komende winter zal de beginkursus geleid worden door mevr. C. Rijpstra-Timmermans, terwijl de A-kursus geleid zal worden door de dames T. Brinkman en M. C. Gaastra.
Voor het verspreiden van propagandalektuur en het verkopen van brochures gedurende de „Groene maand" (September) gaven zich alle aanwezigen op.

AFD. OOSTZAAN. „Paco estu nia celo".
Sekr.: Kerkstraat 189.

Ter gelegenheid van de Groene Maand organiseren wij ook dit jaar weer een *tentoonstelling op Zaterdag 14* (van 3—10 uur) en *Zondag 15 September* (van 10—7 uur) in de achterzaal van café Concordia en een *propaganda-avond op Zondag 22 Septemeber* a.s. des avonds 8 uur, eveneens in Concordia.
Wij hopen, dat ieder Oostzaner deze tentoonstelling en propaganda-avond komt bezoeken. Ook ons kindergroepje zal op deze avond met enige liedjes en een toneelstukje optreden, terwijl de avond verder gevuld zal worden met solo- en kwartetzang, propagandatoneelstuk en een spreker. De entreeprijs bedraagt f 0.15.
Gekdoj, bezoekt allen de tentoonstelling en feestavond en wek tevens vrienden en kennissen op hetzelfde te doen.

J. Schuitemaker, Sekr.

AFD. ROTTERDAM I.
Sekr.: 1e Res. Boezemstraat 5 b.

La 22an de Aŭgusto okazis nia jarkunveno, kiun vizitis 44 membroj.
La pasinta jaro por nia sekcio estis prospera jaro. La membronombro kreskis; fondiĝis sub niaj aŭspicioj nova sekcio en la plej orienta urbparto; nia financa stato pliboniĝis. Ankaŭ la eldono de klubgazeto estas paŝo antaŭen.
En la kunveno ni traktis la problemon, kiel fari el la membroj kapablajn esperantistojn, kiel plivigligi la aktivecon ĉe parto el la membroj.
Ankaŭ ni planis nian propagandon en la verda monato, al kiu multaj membroj promesis sian kunlaboron. Ili tion ne forgesu.
La estraro reelektiĝis kaj pligrandiĝis per du membroj. La konsisto nun estas:
B. Wels, prezidanto.
A. Weerst, 2a prezidanto.
A. Tamboer, 1a sekretario.
C. v. d. Kraan, 2a sekretario.
Th. Schell, kasisto.
M. Hoogenboom, 2a kasisto.
J. P. Engelaar, bibliotekisto.
Kdo Hofman estis reelektata kiel delegito por la distriktaj kunvenoj. SAT-peranto nun estas kdo W. v. Es, kiu enkondukos posemajnan pagsistemon por la SAT-anoj. Estis sukcesplena kunveno, kiu montris la harmonion kaj kamaradecon en nia sekcio.

AFD. WESTZAAN.
Sekr.: Weiver G 47.

Ĵaŭdon la 29an de Aŭg. la geesperantistoj el la Zaanregiono estis la gastoj de nia sekcio. Ni havis bonan okazon por okazigi tian kunvenon, ĉar nia norvega kdo (kiu dum kelkaj tagoj gastis ĉe sia korespondantino, membrino de nia sekcio) ĉeestis. Kvankam estis tre malbelega vetero multaj el la cirkaŭaĵo estis alvenintaj por aŭskulti al la parolado de nia eksterlanda kdo. Unue malfermante la kunvenon la prez. parolis pri la utilo de esperanto precipe por la laborista klaso. Poste la norvega kdo parolis pri sia vojaĝo, tiamaniere montrante, kiel la homoj el diversaj landoj povas kompreni unu la alian. Tial ke la rakonto pri lia vojaĝo estis iomete simpla li proponis, ke la ĉeestantoj demandos pri diversaj aferoj pri kiuj ili interesiĝas. La multaj petoj por respondi al iu demando pri la kutimoj, la situacio ktp en norvegio estis pruvo ke ĉiuj komprenis la parolinton.
Post la paŭzo nia aŭstria kdo Brückenberger parolis pri iu de li farita vojaĝo. Ankaŭ lia parolado estis tre interesa kaj lerniga. Montriĝis al ni kiel la diversaj landanoj povas interparoli kaj bone komprenas unu la alian. Ni certe kuraĝas aserti ke, kvankam eble kelkaj restis hejme pro la malbona vetero nia kunveno bone sukcesis.
Nur estas bedaŭrinda fakto, ke ne ĉiuj novaj gemembroj ĉeestis, ĉar certe ili multe povis lerni per la interparolado de la diversaj kdoj.
Kdon Brückenberger, kiu promesis, ke li denove iam volas rakonti ion pri iu de li farita vojaĝo, liaj spertoj en la Esp.-movada aŭ io alia, ni de ĉi tiu loko denove volas danki. Ni esperas, ke la forestintaj gemembroj ĉeestos en nia venonta kunveno. Do gekdoj, ĝis tiam. Ni atendas vin.

T. Brink-Blomberg, sekr.-ino.

AFD. IJMUIDEN.
Sekr.: Engelmuidenweg 58 (O.).
Nia sekcio organizos la *14an de Septembro* okaze de sia 5 jara jubileo, interkamaradan kaj propagandan *Festvesperon* en la konstruaĵo „De Daad" (Flora), Zeeweg. Krom la diversaj paroladoj kaj kantadoj k.t.p., ni prezentos unuaktan teatraĵon *La Lignovermo.*
La esperantistoj el la cirkaŭaĵo nepre vizitu ĉi tiun festvesperon.
Biciklogardejo apud la salono.

La Sekretario.

AFD. ZAANDAM. „Antaŭen".
Sekr.: Ringweg 27.
Dum nia lasta estrarkunveno ni decidis, aranĝi en la tria semajno de Septembro ekspozicion. Ni provos lui butikon dum unu semajno kaj iri kun propagandveturilo tra nia urbo, ankaŭ ni disdonos 5000 flugfolietojn kaj pendigos afiŝojn en la centro de la urbo, plue ni (se eblas) amuzigos la tuton per muziko.
Sed nun legu kaj ne forgesu.
Ni havos *anarkunvenon* la *15an de Septembro* en la salono de Harmonie, Stationstraat, matene je la deka (dimanĉe).
Tie ĉiuj ĉeestu, por ke ni bone povu dividi la ekspozician laboron. Venu ĉiuj!
Tiuj, kiuj ne venos ni rigardos kiel anojn kiuj ĉiam havas rimarkojn kaj mem neniam faras ion.
Plue la kaskontrolantoj sciigis nin, ke la kaso troviĝis en bona ordo: subskribita per la nomoj de kdoj G. Vis kaj P. Mus.
Por la kunveno ni ne sendos invitilojn.

T. Taanman-Bosman, Sekr.ino,
Ringweg 29.

Belega propagandilo dum la verda monato.

Ĉiu, kiu ĉiutage biciklas, povas celtrafe fari propagandon por Esperanto dum nia verda propagandmonato, Septembro, laŭ la jena maniero. Oni fabriku du esperantostelojn el malpeza ligno (triplekso) aŭ tre fortika kartono laŭ la grandeco de via biciklorado antaŭa kaj koloriĝu ilin verdaj. Kompreneble vi ankaŭ povas fabriki ilin malpli grandaj. En la mezo de ĉiu stelo vi faru tielforman trueton, ke la ŝraŭbingo, kiu estas al la fino de la akso de la rado, precize kaj bone povas esti enpremigata en la ŝraŭbingforma trueto; vi do ne faru la trueton tro granda!
Nun la steloj estas pretaj kaj oni nun metu ilin po ĉiuflanke al la antaŭa rado. Kompreneble la steloj, dum la biciklado, ne turniĝas, tial ke la preterpasantoj tre bone povas rimarki la ambaŭ stelojn, sur kiuj krome oni povas skribi „leert Esperanto". Mi opinias, ke tia propagando estas tre efika.

A. Th. J. Versteeg.

La plej grandioza verko de nia literaturo
Enciklopedio de Esperanto

ambaŭ volumoj estas fine pretaj. En la redakto d L. Kökény kaj V. Bleier, ĝi ampleksas sur siaj grandformataj **900 paĝoj,** kies triono estas ilustraĵoj, la tutan historion de nia movado, kun ĉiuj ĝiaj detaloj, per densa komposto.
Nemalhavebla libro por ĉiu serioza Esperantisto

	bind.	broŝ.
Prezo de ambaŭ volumoj sv. fr.	34.—	30.—
sen ilustraĵoj	20.—	18.—

plus 10% por sendkostoj.

AELA-serio 1933, kun ambaŭ volumoj de Enciklopedio, kostas por novaj AELA-anoj sv. fr. 33.50 afrankite kun kvar aliaj volumoj.
Por AELA-anoj 40% rabato!
Premio por varbantoj!
Detalan prospekton sendas al vi Libro-Servo FLE, Postbus O. 50, Amsterdam-O.

VOJAĜO SAT-KONGRESO.
Subskribintoj kontrolis la en- kaj elspezojn de kdo Preker kiujn li faris por la 2 karavanoj al la SAT-kongreso kaj trovis ilin en bona ordo

B. A. Dreesman.
J. van 't Hof.
Nientker.

ROTTERDAMA SAT-RONDO.
En la nova sezono nia Rondo kunvenos unuan fojon en la salono de sekcio I, v. Reynstraat 16, dimanĉon 6 Oktobro, matene 10.30.
En tiu kunveno ni raportos pri la jaro pasinta kaj fiksas la programon por la venonta (sekcio-perantoj k sekretarioj notu ĉi supran daton, ĉar mi ne aparte alskribos ilin).
Kdoj SAT-anoj kaj federacianoj ankoraŭ ne apartenantaj al SAT, ne forgesu la 6-an de Oktobro kaj zorgu, ke nia unua kunveno estas bone vizitata.
Ne forgesu la proverbon:
„Komenco bona, laboro duona".

Por la R'dama SAT-Rondo:
J. Bout.

SAT-RONDO AMSTERDAMA.
Perantino: H. Oudenhooven-Bishoff,
Kanaalstraat 48[3], Amsterdam. West.

La 19an de Julio okazis SAT-kunveno. Ĝi estis malbone vizitata, tamen la spirito en la kunveno estis kontentiga. Oni akceptis proponon, sendi salutleteron al la SAT-kongreso kun la deziresprimo, ke la plenumkomitato kaj redakcio restu sur siaj postenoj.
Estas dezirinde, ke en sekvonta kunveno almenaŭ ĉeestu la perantoj de ĉiuj sekcioj. Nur tre malmultaj el ili konas kaj plenumas sian devon.
La grupoj, kiuj ankoraŭ ne konigis la nomon kaj adreson de sia peranto(ino), bonvolu senprokraste fari tion!

Urba Perantino.

—

Subkribintoj deklaras, ke ili trovis la kason kaj koncernajn aĵojn de la A'dama SAT-rondo en bona ordo.

E. H. Edwards.
C. Geel.
C. Driehuijs.